

ZARZĄDZENIE NR 84 / 2024
Dyrektora Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie
z dnia 11 września 2024 roku

**w sprawie wprowadzenia procedury sporządzania i wzoru opinii psychologicznej
dotyczącej predyspozycji i motywacji osób pełniących funkcję rodziny zastępczej
spokrewnionej, zawodowej, niezawodowej i prowadzących rodzinny dom dziecka**

Na podstawie art. 76 ust. 4 pkt 2 i pkt 3a, w zw. z art. 180 pkt 9 oraz art. 182 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177, z późn. zm.), w zw. z § 1 Zarządzenia Prezydenta m.st. Warszawy Nr 1773/2011 z dnia 22.11.2011 r., którym Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie zostało wyznaczone organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w m.st. Warszawie oraz § 7 ust. 1 Statutu Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie przyjętego przez Radę m.st. Warszawy Uchwałą Nr XX/676/2007 z dnia 6 grudnia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 261 poz. 8512, z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§1

Wprowadza się procedurę sporządzania opinii psychologicznej dotyczącej predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, zawodowej, niezawodowej i prowadzącego rodzinny dom dziecka stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszego Zarządzenia.

§2

Wprowadza się wzór opinii psychologicznej dotyczącej predyspozycji i motywacji osób pełniących funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej, zawodowej, niezawodowej i prowadzących rodzinny dom dziecka stanowiący załącznik nr 2 do niniejszego Zarządzenia.

§3

Traci moc Zarządzenie nr 33/2016 Dyrektora Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie z 9 września 2016 r. w sprawie wprowadzenia procedury sporządzania i wzoru opinii psychologicznej dotyczącej predyspozycji i motywacji osób pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej i prowadzących rodzinny dom dziecka.

§4

Wykonanie Zarządzenia powierza się Kierownikowi Działu Wsparcia Specjalistycznego i Szkoleń Rodzinnej Pieczy Zastępczej Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie.

§5

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

DYREKTOR
Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie
Agnieszka Rojela-Owczarczyk

Karolina Majewska-Uljasz
Karolina Majewska-Uljasz
radca prawny
WA-10122

Procedura sporządzania opinii psychologicznej dotyczącej predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, zawodowej, niezawodowej i prowadzącego rodzinny dom dziecka.

Informacje wstępne

1. Niniejsza procedura została opracowana na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177, z późn. zm.) zwanej dalej ustawą.
2. Zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta m.st. Warszawy Nr 1773/2011 z dnia 22.11.2011 r. Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie zostało wyznaczone organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w m.st. Warszawa.
3. Na podstawie art. 45a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osoby zakwalifikowane do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także pełniące funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzące rodzinny dom dziecka, dalej zwane RZ/RDD są obowiązane do przedstawiania co 2 lata opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wystawionej przez psychologa.
4. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej zapewnia badania psychologiczne RZ/RDD (art. 76 ust. 4 pkt 3a ustawy).
5. Badania psychologiczne wykonuje psycholog z ramienia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, który ma co najmniej wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku psychologia oraz minimum 2-letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym (art. 42 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy).
6. Psycholog współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej poprzez przedstawienie po sporządzeniu opinii psychologicznej zaleceń dotyczących dalszych działań na rzecz dobra dziecka.
7. Opinię dotyczącą predyspozycji i motywacji uwzględnia się w ocenie rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka dokonywanej przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Zasady przeprowadzania badań psychologicznych

1. Opinia psychologiczna sporządzana jest na podstawie danych uzyskanych w badaniu psychologicznym, składającym się z części testowej (przeprowadzanej w oparciu o narzędzia mierzące cechy i predyspozycje osobowościowe oraz postawy wychowawcze), a także rozmowy psychologicznej. Psycholog dobiera narzędzia badawcze zgodnie z potrzebą, wynikającą z konieczności poszerzenia analizowanych informacji o dane niezbędne do rzetelnej oceny mierzonych cech (predyspozycji osobowościowych i wychowawczych).
2. Opinia psychologiczna zawiera:
 - ocenę stanu psychicznego osoby,

- funkcjonowanie w zakresie cech osobowościowych,
 - ocenę predyspozycji wychowawczych,
 - ocenę motywacji do pełnienia zadań RZ/RDD,
 - zalecenia dotyczące dalszych działań i współpracy ze specjalistami z różnych dziedzin na rzecz dobra dziecka (np. koordynator, pracownik socjalny, psycholog, pedagog, pracownicy systemu oświaty, lekarz).
3. RZ/RDD przedstawiają organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej opinie psychologiczne co 2 lata począwszy od daty sporządzenia opinii w ramach procedury kwalifikacyjnej dla kandydatów do pełnienia powyższych funkcji.
 4. Kolejne opinie dotyczące predyspozycji i motywacji są sporządzane przed upływem 2 lat od poprzednio wydanej opinii.
 5. W przypadku sprawowania funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka przez małżeństwo każdy z małżonków odbywa badanie psychologiczne osobno.
 6. Psycholog ustala termin badania psychologicznego z RZ/RDD telefonicznie lub za pośrednictwem poczty (na co najmniej na 14 dni przed planowanym badaniem). Pisemne zawiadomienie sporządza współpracujący z RZ/RDD pracownik (koordynator rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownik socjalny). W przypadku niestawienia się osoby na badanie w wyznaczonym terminie lub niemożności uczestniczenia w badaniu w danym dniu kontaktuje się ona niezwłocznie z psychologiem w celu ustalenia innego terminu spotkania.
 7. W przypadku potrzeby pogłębienia opinii psychologicznej o informacje możliwe do uzyskania w drodze obserwacji relacji rodzinnych psycholog dokonuje jej w miejscu zamieszkania RZ/RDD.
 8. W sytuacjach szczególnych na wniosek psychologa/kierownika działu/zastępcy dyrektora WCPR, za zgodą Dyrektora WCPR badanie psychologiczne może być przeprowadzone przez zespół opiniujący (tj. dwóch psychologów uczestniczących w każdym etapie opiniowania).

Zasady wydawania opinii psychologicznej

1. Na podstawie analizy danych uzyskanych podczas badania psychologicznego psycholog sporządza opinię dotyczącą predyspozycji i motywacji w terminie 30 dni po zakończonym badaniu.
2. Wnioski i zalecenia zawarte w opinii psychologicznej, przedstawiane są RZ/RDD podczas rozmowy z psychologiem. Termin spotkania psycholog ustala indywidualnie w drodze porozumienia z osobą badaną w ciągu 14 dni od wystawienia opinii. W przypadku 2-krotnej nieobecności osoby badanej podczas ustalonych terminów spotkań zalecenia przedstawione w formie pisemnej przekazywane są koordynatorowi rodzinnej pieczy zastępczej, który następnie informuje o nich RZ/RDD. Osoby te mogą również umówić się na indywidualne spotkanie z psychologiem w późniejszym czasie w celu omówienia wniosków oraz zaleceń zawartych w opinii psychologicznej, jak również sposobów ich realizacji.
3. Opinia psychologiczna udostępniana jest RZ/RDD po złożeniu pisemnego wniosku.

4. W przypadku opinii stwierdzającej brak predyspozycji lub motywacji do właściwego realizowania zadań wynikających z pełnionej funkcji, sytuacja dziecka/dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, jak również dalsze działania zmierzające do zabezpieczenia ich potrzeb są omawiane podczas posiedzenia osób współpracujących z RZ/RDD.

DYREKTOR
Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie
Agnieszka Patela-Owczarczyk

**OPINIA PSYCHOLOGICZNA DOTYCZĄCA PREDYSPOZYCJI I MOTYWACJI
DO SPRAWOWANIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ ZAWODOWEJ,
NIEZAWODOWEJ, SPOKREWNIONEJ ORAZ PROWADZENIA RODZINNEGO DOMU DZIECKA**

Dane dotyczące osoby badanej:

Imię i nazwisko:

Data urodzenia:

Wykształcenie:

Stan zdrowia:

Stan cywilny:

Dzieci:

Data badania:

Wywiad psychologiczny

W czasie wywiadu psycholog ocenia indywidualne predyspozycje osobowościowe oraz kompetencje wychowawcze opiekunów istotne z uwagi na pełnioną funkcję, jak również motywację do realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych w stosunku do dziecka/dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Wywiad zawiera informacje dotyczące:

1. Stosunku osoby badanej do badania psychologicznego.
2. Możliwości interpretacji badań lub jej braku.
3. Schematów funkcjonowania osobowościowego osoby badanej (m.in. obszar funkcjonowania emocjonalnego, społecznego i w pełnionych rolach życiowych).
4. Oceny w sprawach związanych z przemocą, korzystaniem ze środków psychoaktywnych, korzystaniem ze wsparcia specjalistycznego.
5. Przebiegu dotychczasowych doświadczeń wychowawczych.
6. Prezentowanych umiejętności i postaw wychowawczych.
7. Sposobu spostrzegania dziecka, mocnych stron, oczekiwań kierowanych wobec niego.
8. Realizowanych celów wychowawczych, a także spostrzegania potrzeb dziecka w zakresie opiekuńczym, rozwojowym, emocjonalnym oraz społecznym.
9. Oceny zdolności do zapewnienia dziecku uwagi i opieki (diagnozę trudności, potrzeb, zasobów).
10. Gotowości do korzystania z oferowanego wsparcia oraz współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej lub innym wskazanym pracownikiem organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjalistami z wybranych dziedzin w ramach działań na rzecz dobra dziecka (umożliwianie dostępu do zajęć rewalidacyjnych, terapeutycznych, kompensacyjnych, wychowawczych, o ile takie są wskazane dla dziecka).
11. Przebiegu współpracy z rodziną dziecka (określenie przyczyn ewentualnych trudności, potrzeb oraz możliwości).
12. Umiejętności radzenia sobie ze stratą.
13. Preferencji i potrzeb opiekuna dotyczących formy sprawowanej opieki nad dzieckiem w systemie rodzinnym.
14. Przebiegu relacji rodzinnych (w tym z dziećmi biologicznymi i dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej oraz wzajemnych relacji pomiędzy dziećmi wychowującymi się w rodzinie).
15. Wniosków z obserwacji osoby badanej podczas wywiadu.

Badanie testowe

Wskazanie wykorzystanych narzędzi testowych wraz z informacją dotyczącą możliwości interpretacji ich wyników.

Opis wyników uzyskanych podczas badania testowego uzupełniony danymi z wywiadu i obserwacji w kontakcie diagnostycznym.

Wnioski

Wnioski z badania psychologicznego zawierające szczegółowy opis predyspozycji osobowościowych i kompetencji wychowawczych oraz motywacji do realizacji zadań opiekuńczo- wychowawczych wobec dziecka/dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Wnioski i zalecenia do dalszej współpracy

(przekazywane RZ/RDD oraz współpracującemu z nimi pracownikowi WCPR)

Opis predyspozycji osobowościowych i kompetencji wychowawczych oraz motywacji do sprawowania pieczy zastępczej, a także zalecenia do dalszej współpracy na rzecz dobra dziecka/dzieci wynikające z psychologicznej oceny sytuacji rodziny i dzieci przebywających w pieczy zastępczej, a także predyspozycji i motywacji opiekuna do pełnienia funkcji RZ/RDD.

DYREKTOR
Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie

Agnieszka Pateła-Owczarczyk